

Örgün Eğitimde Verimliliğin Uzaktan Eğitim ile Artırılması

Kadir Haltaş¹, Ekrem Eşref Kılıncı², Harun Reşit Yazar³, Hasan Yavuzer⁴, İ. Akin Özen⁵

¹ Nevşehir Üniversitesi, Avanos MYO, Nevşehir

² Nevşehir Üniversitesi, Hacıbektaş MYO, Nevşehir

³ Nevşehir Üniversitesi, Enformatik Bölümü, Nevşehir

⁴ Nevşehir Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, Nevşehir

⁵ Nevşehir Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Nevşehir

haltaskadir@nevsehir.edu.tr, ekremesrefkilinc@nevsehir.edu.tr, yazar@nevsehir.edu.tr, hasanyavuzer@nevsehir.edu.tr, akin@nevsehir.edu.tr

Özet: Dünya gerçekleri doğrultusunda üniversitelerin ve diğer eğitim kurumlarının, devlet ve özel kuruluşların uzaktan eğitim (e-öğrenme) sistemine sahip olması ve uzaktan eğitimin öğrenciler, çalışanlar ya da eğitim almak isteyen vatandaşlar tarafından erişilebilir olması ülkemizin geleceğine hizmet ederek birçok fırsatların kapısını açacaktır. Bu sayede daha fazla öğrencinin eğitim ihtiyaçları çok daha düşük maliyetlerle karşılanabilecektir. Öğrencilere sunulan internet üzerinden erişilebilen içerikler sayesinde zamandan ve mekandan bağımsız olarak bilginin aktarılması ve eğitim faaliyetlerinin daha geniş bir kesime sunulması sağlanabilmektedir. Uzaktan eğitim sistemleri ve içerikleri eğitim faaliyetlerinin kurumsallaşmasına hizmet ederek daha kaliteli ve verimli eğitimler sunulmasına imkân vermektedir. Bu çalışmada üniversitemizin belli bölümlerinde pilot uygulama olarak başlattığımız bir uygulama ile örgün eğitim derslerine yönelik içeriklerin uzaktan eğitim yolu ile öğrenciler tarafından değerlendirilmesi yapılacak ve uzaktan eğitim yolu ile ders alan öğrencilerin öğrenme süreçlerine ait karşılaştıkları problemler irdelenecektir. Bu çalışmanın devamında elde edilen veriler kullanılarak etkin e-öğrenme materyalleri hazırlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: e-öğrenme, uzaktan eğitim

Increasing productivity in Formal Education with Distance Learning

Abstract: According to the world facts, having the distance education (e-learning) system by universities and other educational institutions, public and private organizations and being accessible of distance education by students, employees and people who wants to get course is going to serve to future of our country then may helpful for many opportunity. On this way the needs of much more students can support more low cost. Using accessible presentation from the internet student can use these materials from anywhere - anytime. Distance education systems and course content shell make institutionalization of universities and give opportunity for education. In this work we choose some courses for application of distance education and monitoring theme to get more efficiency of their courses. Obtaining data will use in preparing more efficient materials for courses.

Keywords: E-learning, distance education

1. Giriş

Dünya gerçekleri doğrultusunda üniversitelerin ve diğer eğitim kurumlarının, devlet ve özel kuruluşların uzaktan eğitim (e-öğrenme) sistemine sahip olması ve uzaktan eğitimin öğrenciler, çalışanlar ya da eğitim almak isteyen vatandaşlar tarafından erişilebilir olması ülkemizin geleceğine hizmet ederek birçok fırsatların kapısını açacaktır. Bu sayede çok daha fazla öğrencinin eğitim ihtiyaçları çok daha düşük maliyetlerle karşılanabilecektir. Öğrencilere sunulan internet üzerinden erişilebilen içerikler sayesinde yerden ve zamandan bağımsız olarak bilginin aktarılması ve eğitim faaliyetlerinin daha geniş bir kesime sunulması sağlanabilmektedir. Uzaktan eğitim sistemleri ve içerikleri eğitim faaliyetlerinin kurumsallaşmasına hizmet ederek daha kaliteli ve verimli eğitimler sunulmasına imkân vermektedir.

Bu çalışmada üniversitemizin belli bölümlerinde pilot uygulama olarak başlattığımız bir uygulama ile örgün eğitim derslerine yönelik içeriklerin uzaktan eğitim yolu ile öğrenciler tarafından değerlendirilmesi yapılacak ve uzaktan eğitim yolu ile ders alan öğrencilerin öğrenme süreçlerine ait karşılaştıkları problemler irdelenecektir. Bu çalışmanın devamında elde edilen veriler kullanılarak etkin e-öğrenme materyalleri hazırlanacaktır.

Sistem için kullanılan öğretim yönetim sistemi profesyonel bir yapıya sahiptir. Sistem içerisinde istenildiği kadar bölüm ve program açılabilir. Ayrıca sistem içerisinde yedi farklı hesap türü; Sistem yöneticisi, Bölüm Başkanı, Öğretim Elemanı, Öğrenci, Asistan, Ölçme Değerlendirme Uzmanı, Bölüm Sekreteri, bulunmaktadır. Bu kullanıcı türleri arasında “sistem yöneticisi” türü tüm kullanıcıların hesaplarına, “bölüm başkanı” türü ise “öğretim

elemanı” türündeki kullanıcı hesaplarına, “bölüm sekreteri” türü ise ”öğrenci” hesaplarına yetki verilmesi halinde girme yetkisine sahiptir.

Şekil 1. Kullanılan LMS

Yeni Açık Sınıf

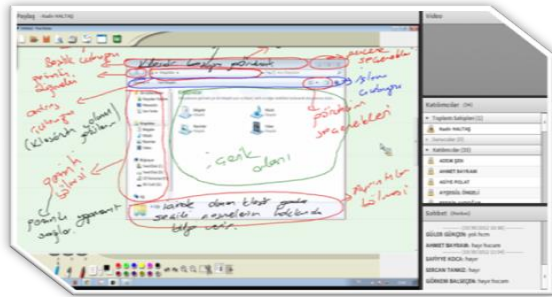
Öğrenci Listesi

Öğrenci Kodu	Öğrenci Adı	Öğrenci Tipi	İçerik Adresi	Çıktırma Tarihi	Durumu	İşlemler
8702-HFT-4	8702-HFT-14	SCORM 2004	4-Konu/18/5/9/13/77/İçerik	25 Nisan 2012 15:20	Aktif	Bilgi Gözetle İçerik Gözetle Pekiştir Sil

(Toplam 1 kayıt/görün) 20 50 100 250

per Din

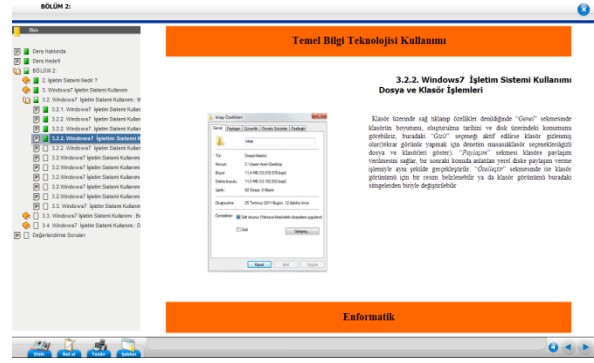
Şekil 2.

Şekil 3.

Sistem içerisinde hem asenkron hem de senkron dersler yer alabilmektedir. Ayrıca uzaktan eğitimde kabul edilen standartlardan olan “AICC” ve “SCORM 2004” standartlarını desteklemektedir. Sistem sayesinde tüm giriş çıkış bilgileri tutulabilmektedir. Özellikle öğrencilerin ders takip istatistikleri detaylı olarak gözlemlenebilir.

Seçtiğimiz LMS ’nin özelliklerinde biride senkron ders ortamları sağlayan sanal sınıf yazılımları ile de entegre olabilmesidir. Bu sayede dersler sanal sınıf ortamları ile rahatlıkla zenginleştirilebilir. Sanal sınıf ortamında istatistiklerde entegrasyon sayesinde LMS sistemine rahatlıkla aktarılabilir.

Şekil 4. Senkron ve Asenkron Dersler

Sistem içerisinde bir ders senkron ve asenkron ders anlatımları ile desteklenmektedir. Asenkron ders anlatımları hafta bazında sistem üzerinde öğrencinin istediği zaman ulaşabileceği şekilde kayıtlı olarak tutulmaktadır. Öğrencilerin bu asenkron dersleri takip ve tamamlama bilgileri sistem üzerinde tutulmaktadır. Senkron derslerde ise öğrenciler istese derse canlı olarak katılabilmekte isterse de kayıt altına alınan oturumları, oturum arşivleri üzerinden izleyebilmektedirler. Öğrencinin derse katıldı olarak sayılabilmesi için gereken süre sistem üzerinden ayarlanabilir. Yine sistem üzerinden gerekli ayarlar yapılarak öğrenci asenkron olarak arşivi izlediğinde de senkron derse katılmış sayılabilir.

Senkron derslerde öğrencilerin öğretim elemanı ile iletişime geçmesi için birçok imkânı mevcuttur. Öğretim elemanı istediği takdirde ve gerekli donanımlara sahip olması durumunda öğrencilere sesini ve görüntüsünü iletebilmektedir. Ayrıca belge, web bağlantısı, ekran, beyaz tahta paylaşım imkânları çift taraflı olarak mevcuttur. Bununla birlikte öğrenci parmak kaldırarak öğretim elemanına sesli soru sorabilir, parmak kaldırmadan da yazılı olarak soru sorabilir. Ders sahibi tarafından yetkilendirilerek kendi görüntüsünü ve/veya ekranını tüm katılımcılara açabilir, belge paylaşabilir. Öğretim elemanı ders sırasında anket düzenleyebilir, bu anketin sonuçlarını yayımlayabilir ve isterse sonuçları e posta olarak kendisine gönderebilir. Aynı zamanda o anki dersin konusu ile ilgili gördüğü herhangi bir kişiyi yer bağımsız olarak oturuma dâhil edebilir ve bu kişiye istediği yetkilendirmeyi yapabilir.

Öğrenciler senkron derslerde işlenen konuları o konuya ait asenkron ders içeriklerini takip ederek pekiştirebilir. Asenkron derslerin takip ve tamamlama bilgileri sistem üzerinde tutulmaktadır. Bu sayede öğrenci ve öğretim elemanı bu istatistikleri görebilmekte ve değerlendirme yapılabilmektedir. Asenkron ders içerikleri teknoloji olarak HTML ve

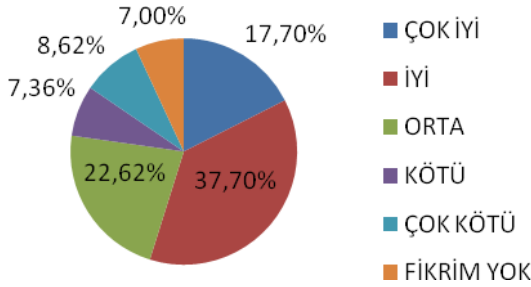
Javascript teknolojisi kullanılarak geliştirilmiştir. Ayrıca görsel ve işitsel olarak zenginleştirmek için ses ve resimlerle desteklenmiş durumdadır. Öğrenci asenkron ders içeriklerinde içerik ağaçlarının her bir ögesinin kendisine ait tamamlama yüzdesini görebilmektedir.

Anket Çalışması

Üniversite bünyesinde sistemi kullanan öğrenciler bazında toplam 662 öğrenciye 52 soruluk bir değerlendirme anketi yapılmıştır. Anket sonucunda önemli görülen bazı soru ve istatistikleri aşağıda yer almaktadır.

Soru:

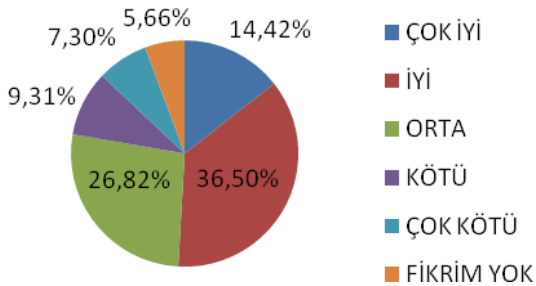
“Dönem başında dersin içeriğinin ve amaçlarının belirtilmesi”

Genel olarak değerlendirildiğinde uzaktan eğitim alan öğrencilerin yarısından fazlası (% 54,4) hazırlanan dersin içeriklerinin amaçlarının belirtilmesinin çok iyi ve iyi seviyede olduğunu belirtmişlerdir. Dersin içerik ve amaçlarının yetersiz olduğunu belirten ve bunu kötü ve çok kötü olarak niteleyenlerin oranı ise %15,98 olarak belirlenmiştir.

Soru :

“Dersin güncel konularla desteklenmesi”

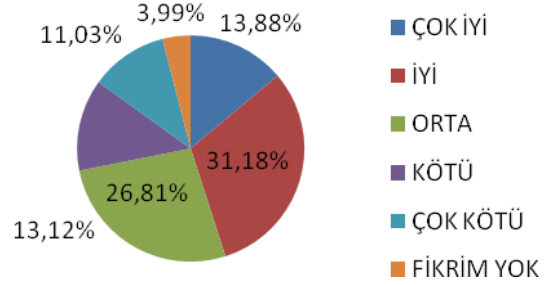

Uzaktan eğitim alan öğrencilerin büyük bir kısmı (% 50,92) dersin güncel konularla desteklenmesinin çok

iyi ve iyi olduğunu belirtmişlerdir. Kötü ve çok kötü olduğunu ve yetersiz bulunduğunu beyan edenler ise %16,61 olarak tespit edilmiştir.

Soru :

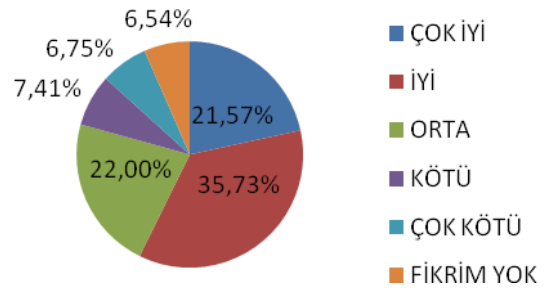
“Dersin bilgi ve becerilerini geliştirmesi”

Verilerden de anlaşılacağı üzere dersin bilgi ve becerilerini geliştirmesi ile ilgili soruya uzaktan eğitim alan öğrencilerin % 45,06 'sı uzaktan eğitim ile aldıkları derslerin bilgi ve beceri düzeylerini çok iyi ve iyi bir seviyede arttırdığını belirtmişlerdir. Toplam içerisinde öğrencilerin % 24,15'i dersin bilgi ve becerilerini geliştirmesini yetersiz bulmuş, kötü ve çok kötü olarak değerlendirmişlerdir.

Soru:

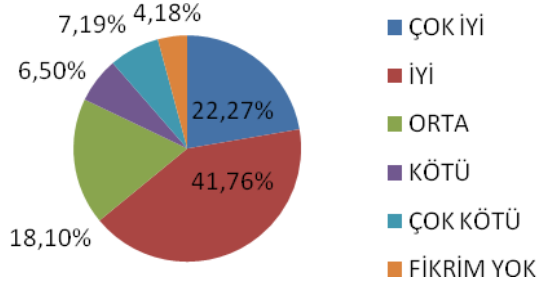
“Öğretim elemanının derste farklı düşünce ve yorumlara yer vermesi ile derse katılımı özendirilmesi”

Öğretim elemanlarının derste farklı düşünce ve yorumlara yer vermesi ile kendilerini derse katılıma özendirilmesi ile ilgili soruya verilen cevaplara göre uzaktan eğitim alan öğrencilerin (%79,30)'u öğretim elemanlarının derste farklı düşünce ve yorumlara yer verdiğini ve kendilerinin derse katılımının özendirildiğini belirtmişlerdir.

Soru:

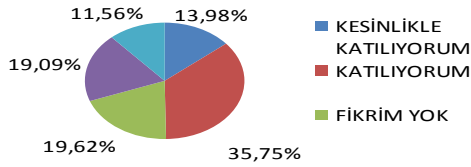
“Öğretim elemanının öğrencilerle iletişimi”

Öğretim elemanın öğrencilerle iletişimi ile ilgili verilere bakıldığında öğrencilerin büyük bir kısmı (% 64,03) öğretim elemanının öğrencilerle iletişiminden iyi ve çok iyi derecede memnun olduğunu belirttikleri görülmektedir. Orta seviyede olumlu görüş bildirenler ile beraber bu oran %82,30 olmaktadır.

Soru:

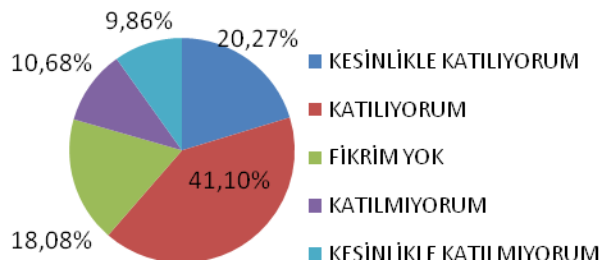
“Uzaktan eğitim daha fazla bilgiye ulaşmaya fırsat vermektedir.”

Uzaktan eğitim alan öğrencilerin yarısına yakını nerede ise her iki öğrenciden biri (% 49,73) uzaktan eğitim daha fazla bilgiye ulaşmaya fırsat vermektedir cümlesine katıldıkları görülmektedir.

Soru:

“Uzaktan eğitimle bilgiyi istediğim zaman ve yerde öğrenebilmek benim için avantajdır.”

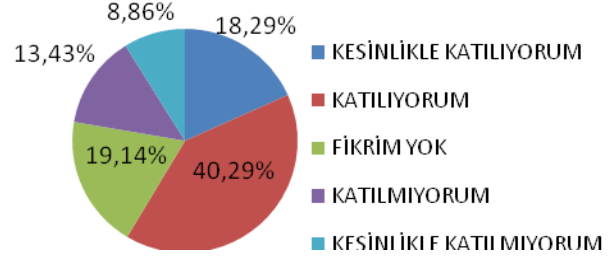

Dikkat çeken husus ankete katılan öğrencilerin (%61,37) gibi büyük çoğunluğu uzaktan eğitimle bilgiyi istediği zaman ve yerde öğrenebilmeyi

kendileri için önemli bir avantaj olarak değerlendirmeleridir.

Soru:

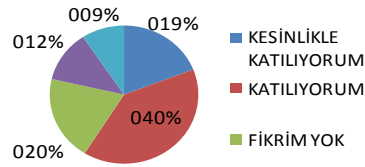
“Uzaktan eğitim yolu ile ders alarak bilgi teknolojilerinin nasıl kullanıldığını öğrenmiş oldum.”

Öğrencilerin yarısından fazlası % 58,58'i uzaktan eğitim yolu ile ders alarak bilgi teknolojilerini kullanmayı öğrenmiş olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 22,29'u ise uzaktan eğitim yoluyla ders alarak bilgi teknolojilerinin nasıl kullanılacağını öğrenmelerine herhangi bir katkısının olmadığını belirtmişlerdir.

Soru:

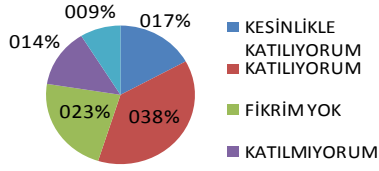
“Uzaktan eğitimle ders almakla diğer derslerime daha fazla vakit ayırabilme şansım oldu.”

Öğrencilerin % 58,79'u uzaktan eğitimle ders almakla diğer derslere daha fazla vakit ayırabilme şansı olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin % 21,32'si ise böyle bir avantajlarının olmadığını düşünmektedir.

Soru:

“Uzaktan eğitimle aldığım dersin içeriğinin her zaman ulaşılabilir olması öğrenme sürecimi kısalttı.”

Öğrencilerin % 54,81'i uzaktan eğitimle aldığı dersin içeriğinin her zaman ulaşılabilir olmasının öğrenme sürecini kısalttığını, % 22,45'i ise öğrenme sürecini kısaltmadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin yarısından fazlası (% 54,81) uzaktan eğitimdeki ders bilgilerine ulaşım kolaylığının öğrenme süreçlerini kısaltarak bu süreci olumlu yönde etkilediğini ifade etmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler

Günümüzde internet altyapısını oluşturan iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle veri aktarım hızları artmış bu sayede eğitim öğretim alanında da etkileşimli online derslerin hem uzaktan eğitim hem de örgün eğitim programlarında kullanılmasının maliyeti düşmüştür. Bu durum yüksek veri kapasitesi içeren ders içeriklerinin saklanması ve bir noktadan diğer bir noktaya gerçek zamanlı daha hızlı, daha esnek aktarılmasını mümkün kılabilmektedir.

İnternet bağlantısının olduğu her yerde erişilebilen eğitim öğretim içerikleri, öğrencilere zaman ve mekân konusunda esneklik tanımaktadır. Aslında bu süreç geleneksel eğitim öğretimde sıkça karşılaşılan öğrenci motivasyonu ve öğrencinin derse hazır olup olmaması sorununa çözüm üretmek yolunda, uzaktan eğitim teknolojilerinin rahatlıkla örgün eğitimde de kullanılabileceği öngörülebilir. Örgün eğitimde kullanılan uzaktan eğitim teknolojileri ile öğrenci öğrenme sürecini kendi yönetebilir. Böylelikle öğrenci isteği zaman senkron ve asenkron ders içeriklerine erişebilir, istediği kadar tekrarlayabilir, kısacası eğitim sürecini kendi planlayarak diğer derslere daha fazla zaman ayırabilir. Bu durumda öğrencinin tüm derslerde başarısını olumlu yönde etkileyeceği görülmüştür.

Kaynaklar

- [1] <http://ue.nevsehir.edu.tr>, Nevşehir
Üniversitesi Uzaktan Eğitim
Koordinatörlüğü, 28.12.2012

- [2] Tezcan, Mahmut(2006), Eğitim Sosyolojisi, (Ankara, Anı Yayıncılık)
- [3] Doğan, İsmail(2011), Eğitim Sosyolojisi, (Ankara, Nobel Yayıncılık)
- [4] Uşun, Salih(2006), Uzaktan Eğitim, (Ankara, Nobel Yayınları)
- [5] Demiray, Emine(2010), Kadın Eğitimi ve Uzaktan Eğitim,(Ankara, Eflatun Yayınları)
- [6] Gökçe, Birsen(2012), Toplumsal Bilimlerde Araştırma,(Ankara, Savaş Yayınları)
- [7] Karasar, Niyazi(2007), Bilimsel Araştırma Yöntemleri(Ankara, Nobel Yayınları)
- [8] Akın, Galip(2009), Bilimsel Araştırma ve Yazım teknikleri,(Ankara, Tiydem Yayınları)